

MĀRUPES
NOVADA PAŠVALDĪBA

**TŪRISMA UN AKTĪVĀS ATPŪTAS
PLĀNS 2023. GADAM**

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS	3
TŪRISMA NOZARES RAKSTUROJUMS MĀRUPES NOVADĀ	5
NOZĪMĪGĀKIE PAVEIKTIE DARBI UN NOTIKUMI 2022. GADĀ.....	8
Infrastruktūra un tūrisma piedāvājums	8
Pasākumi novada iedzīvotājiem un viesiem	10
Sabiedrības iesaiste.....	13
Sadarbība ar kaimiņu pašvaldībām, asociācijām un citām organizācijām.....	13
Mārketing.....	15
TŪRISMA UN AKTĪVĀS ATPŪTAS PLĀNS 2023. GADAM	16

IEVADS

Tūrisms ir viena no nozarēm, kura sniedz ieguldījumu dažādās jomās – piemēram, tā ietekmē kultūru, apvienojot un ļaujot iepazīt citas kultūras un to tradīcijas, kā arī ekonomiku, sniedzot nodarbinātības un ienākumu iespējas vietējiem iedzīvotājiem. Nozares veiksmīgo attīstību nosaka gan dabas dotie resursi, ģeogrāfiski veiksmīgā atrašanās vieta un bagātais vēstures un kultūras mantojums, gan iedzīvotāju talants, uz izaugsmi mērķētais darbs un viesmīlība.

Arī Mārupes novadā tūrisma nozare mērķtiecīgi tiek attīstīta, liekot uzsvāru ne tikai uz vietējo tūrisma, bet arī uz ārvalstniekiem, kur kopīgās aktivitātēs kopā ar “Pierīgas tūrisma asociāciju” un Rīgas plānošanas reģionu, tiek sasniegta plašāka mērķauditorija.

Kopš administratīvi teritoriālās reformas, kad ar 2021. gada 1. jūliju atbilstoši 2020. gada 23. jūnija likumam “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” bijušie Babītes un Mārupes novadi tika apvienoti, tūrisma piedāvājums ir pilnveidojies, ievērojami paplašinot tūrisma un aktīvās atpūtas iespējas kā novadniekiem, tā arī viesiem.

Ar Mārupes novada pašvaldības domes 2022.gada 26.janvāra lēmumu Nr.23 (prot.Nr.1), šogad tika apstiprināta Mārupes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2034.gadam (*turpmāk – Stratēģija*)¹. Stratēģija paredz arī tūrisma nozares atbalstīšanu, kur viens no ekonomiskās specializācijas virzieniem ir rekreācijas tūrisms un aktīvā atpūta, kura ietvaros nozares attīstība veidojama kā komplekss reģionāla mēroga tūrisma piedāvājums Rīgas metropoles areāla kontekstā, iesaistoties kopīgā pārvaldības modelī. Zīmīgi, ka tūrisma nozare tiek sasaistīta ar ik katru no četriem stratēģiskajiem mērķiem:

- **SM1 (Sabiedrība)** - Zinoša, atbildīga, mūsdienīga, ģimeniska un aktīva sabiedrība – tūrisma nozares kontekstā mērķi raksturo plašas brīvā laika pavadīšanas iespējas, veicinot ģimenes tradīcijas un aktīvu, veselīgu un harmonisku dzīvesveidu;
- **SM2 (Vide)** - Kvalitatīva, droša un daudzveidīga vide, ilgtspējīgai dzīves un darba telpai – tūrisma nozares kontekstā mērķi raksturo augsta mobilitāte un droša satiksmes infrastruktūra gan savienojumos ar Rīgu, gan ar kaimiņu novadiem, gan ar iekšējo apdzīvojuma centru savienojumiem. Tāpat arī to raksturo novada resursu ilgtspējīga izmantošana, tādējādi nodrošinot ekosistēmu pakalpojumu piedāvājumu un veicinot tūrisma jomas attīstību novadā;
- **SM3 (Ekonomika)** - Inovatīva, augoša, efektīva, uz vietas potenciāla izmantošanu vērsta uzņēmējdarbības vide - tūrisma nozares kontekstā mērķi raksturo attīstīts vietējo pakalpojumu sektors, ar Jūrmalu un Rīgu kopīgi izveidoti tūrisma produkti, darījumu tūrisma attīstība un nozīmīgu sporta un atpūtas objektu izveide;
- **SM4 (Pārvaldība)** - Efektīva, mūsdienīga, uz sabiedrību orientēta un jaunām iniciatīvām atvērta novada pārvaldība, virzoties uz viedu saimniekošanu - tūrisma nozares kontekstā mērķi raksturo attīstīta publiskā infrastruktūra un daudzveidota sabiedriskā dzīve.

---

¹ <https://www.marupe.lv/lv/marupes-novada-pasvaldiba/attistiba-un-planosana/attistibas-dokumenti>

Ar Mārupes novada pašvaldības domes 2022.gada 24.augusta lēmumu Nr.25 (prot.Nr.17) šogad tika apstiprināta arī Mārupes novada Attīstības programma 2022.-2028.gadam (*turpmāk – AP*)².

Tūrisma un aktīvās atpūtas plāns 2023. gadam (*turpmāk – Plāns*) tiek izstrādāts, lai atbalstītu un sekmētu jaunās AP vidēja termiņa stratēģisko mērķi **SM3 (Ekonomika) - Inovatīva, augoša, efektīva, uz vietas potenciāla izmantošanu vērsta uzņēmējdarbības vide.**

AP viena no vidēja termiņa prioritātēm ir **VTP3 - Ekonomiskās aktivitātes veicināšana un vietas potenciāla izmantošana.** Šīs prioritātes rīcības virziens ir **RV11 – Tūrisms.**

RV11 – Tūrisms ir izvirzīti 3 uzdevumi. **Uzdevumā U11.1 Tūrisma plānošanas un koordinācijas nodrošināšana novadā,** noteiktas šādas rīcības:

- Vienotas novada tūrisma informācijas sistēmas uzturēšana;
- Tūrisma nozares pārvaldības modeļa pilnveidošana;
- Tūrisma uzņēmēju un iedzīvotāju iesaiste nozares plānošanā un attīstībā.

Uzdevumā **U11.2 Tūrisma objektu un infrastruktūras attīstība, saglabājot kultūrvēstures mantojumu,** noteiktas šādas rīcības:

- Dabas teritoriju saglabāšana un labiekārtošana rekreācijas mērķiem, t.sk. sadarbībā ar kaimiņu pašvaldībām;
- Kultūrvēstures mantojuma saglabāšana un izmantošana tūrisma produktu attīstībā;
- Velotūrisma un kājāmgājēju infrastruktūras labiekārtošana, tai skaitā sadarbībā ar kaimiņu novadiem;
- Maza mēroga infrastruktūras uzturēšana un pilnveidošana tūrisma mērķiem.

Uzdevumā **U11.3 Dažādotas novada tūrisma aktivitātes,** noteiktas šādas rīcības:

- Jaunu tūrisma aktivitāšu un pasākumu organizēšana;
- Tūrisma aktivitāšu organizēšana sadarbībā ar kaimiņu pašvaldībām;
- Dalība reģionālos, Latvijas mēroga un starptautiskos tūrisma projektos.

---

² <https://www.marupe.lv/lv/marupes-novada-pasvaldiba/attistiba-un-planosana/attistibas-dokumenti>

TŪRISMA NOZARES RAKSTUROJUMS MĀRUPES NOVADĀ

Mārupes novads atrodas Pierīgas teritorijā, Latvijas lielākās upes Daugavas kreisajā krastā. Tas robežojas ar Rīgas un Jūrmalas valstspilsētām, kā arī ar Tukuma, Olaines un Jelgavas novadiem. Novada kopējā platība ir 34 726,67 ha, kur būtisku daļu no tās sastāda dabas resursi – meži 35%, lauksaimniecības zeme 17%, iekšzemes ūdeņi 9% un tīrelis 15%.

Mārupes novadu veido Mārupes pilsēta un trīs pagasti - Mārupes, Babītes un Salas pagasts. Novadā atrodas 33 ciemi. Mārupes pagasts ir viena no tām Pierīgas teritorijām, kurās notiek ļoti intensīva un strauja dzīvojamo un darījumu teritoriju apbūve, saglabājoties arī lauksaimniecībai un plašām lauku ainavām. Babītes un Salas pagasti ir bagāti ar ievērojamām dabas vērtībām - tajos atrodas četras īpaši aizsargājamās dabas teritorijas "NATURA 2000", un resursiem, kur tie tiek izmantoti, pilnveidojot tūrisma un aktīvās atpūtas piedāvājumu novadā. Babītes un Salas pagastos ir saglabājusies arī tradicionālā lauku apbūve, kas ir vērtīga gan no ainaviskā, gan no kultūrvēsturiskā viedokļa.

Novadam attīstoties, laika gaitā ir pilnveidojies tūrisma piedāvājuma klāsts, kurā tiek ietverti dabas un citi tūrisma apskates objekti, aktīvās atpūtas piedāvājumi, ēdināšanas vietas, naktsmītnes, kā arī amatnieku, mājražotāju un mākslinieku piedāvājumi.

1. att. Tūrisma piedāvājuma koncentrācija Mārupes novada teritorijā³

Attēlā Nr. 1 redzama tūrisma piedāvājuma koncentrācija Mārupes novadā, kas atspoguļo to, ka tūrisma piedāvājums, galvenokārt, ir izveidojies gar augstas satiksmes intensitātes ceļiem un vietās, kurās ir attīstīta infrastruktūra. Tāpat arī novērojams, ka vairākas aktīvās atpūtas iespējas ir izveidotas ūdenstilpņu tuvumā, tādējādi veidojot daudzveidīgas aktīvās atpūtas iespējas pie ūdens.

³ <https://www.marupe.lv/lv/turisms/turisma-karte>

Zemāk tabulā tiek apkopots tūrisma piedāvājums Mārupes novadā, salīdzinot 2022. gada datus ar 2021. gada datiem:

1. tab.

Tūrisma piedāvājums Mārupes novadā 2021. un 2022. gadā

Tūrisma piedāvājums Mārupes novadā	
2021	2022
<i>Naktsmītnes</i>	
<u>Kopā 22:</u> (5 viesnīcas, 12 viesu mājas un atpūtas kompleksi, 4 kempingu vietas, 1 dzīvnieku viesnīca)	<u>Kopā 23:</u> (6 viesnīcas, 12 viesu mājas un atpūtas kompleksi, 4 kempingu vietas, 1 dzīvnieku viesnīca)
<i>Ēdināšanas uzņēmumi</i>	
<u>Kopā 41:</u> (9 restorāni, 16 kafejnīcas, 16 ātrās ēdināšanas uzņēmumi, 5 konditorejas, 1 sezonas ēdināšanas vieta)	<u>Kopā 49:</u> (12 restorāni, 21 kafejnīca, 8 ātrās ēdināšanas uzņēmumi, 5 konditorejas, 3 sezonas ēdināšanas vietas)
<i>Apskates objekti</i>	
<u>Kopā 31:</u> (7 mūsdienīgu būves un pilsētvides objekti, 9 vēsturiskas celtnes un vietas (3 no tām ir baznīcas), 16 piemiņas vietas un zīmes)	<u>Kopā 30:</u> (7 mūsdienīgu būves un pilsētvides objekti, 9 vēsturiskas celtnes un vietas (3 no tām ir baznīcas), 15 piemiņas vietas un zīmes)
<i>Aviācijas tūrisma objekti</i>	
<u>Kopā 5:</u> (Aviācijas tehnikas muzejs, meteoroloģisko novērojumu radars, militārais bumbvedējs IL-28, Starptautiskā lidosta "Rīga" un lidmašīnu vērošanas laukums)	<u>Kopā 5:</u> (Aviācijas tehnikas muzejs, meteoroloģisko novērojumu radars, stends "Skultes ciems", Starptautiskā lidosta "Rīga" un lidmašīnu vērošanas laukums)
<i>Dabas objekti</i>	
<u>Kopā 16:</u> (mazupītes, dižozoli, ūdenskrātuves, Medema purvs un mežs, Cenas tīrelis, Babītes ezers, Lielupe, dabas parki – Beberbeķu dabas parks, Jaunmārupes dabas parks, parks pie dienas centra "Skulte", ūdenskrātuves – Piņķu ūdenskrātuve, Božu ūdenskrātuve, ūdenskrātuves "Ūdensrozes" un "Pavasari")	<u>Kopā 15:</u> (mazupītes, dižozoli, ūdenskrātuves, Medema purvs un mežs, Cenas tīrelis, Babītes ezers, Lielupe, dabas parki – Beberbeķu dabas parks, Jaunmārupes dabas parks, parks pie dienas centra "Skulte", ūdenskrātuves – Piņķu ūdenskrātuve, Božu ūdenskrātuve, ūdenskrātuves "Ūdensrozes" un "Pavasari")
<i>Aktīvās atpūtas objekti</i>	
<u>Kopā 40:</u> (2 golfa laukumi, 3 veikborda parki, 6 zirgu staļļi, 11 vietas atpūtai pie ūdens, 1 BMX aktīvās atpūtas parks, 2 tenisa halles, 2 ledus halles, 1 disku golfa trase, 1 peintbola un lāzertaga parks, 1 šautuve, 9 sporta centri un laukumi, 1 moto trase un vairākas pirts vietas tūrisma un viesmīlības)	<u>Kopā 42:</u> (2 golfa laukumi, 3 veikborda parki, 7 zirgu staļļi, 13 vietas atpūtai pie ūdens, 1 BMX aktīvās atpūtas parks, 3 tenisa halles, 1 peintbola un lāzertaga parks, 1 šautuve, 9 sporta centri un laukumi, 2 moto trases un vairākas pirts vietas tūrisma un viesmīlības uzņēmumos)

uzņēmumos)	
<i>Ekskursijas uzņēmumos</i>	
<u>Kopā 7:</u> (Lielogu dzērveņu un melleņu audzētava Z/S “Strēlnieki”, Marutas Raudes mākslas centrs, Mētras Lavanda Farm, Orkla foods Latvia (Spilva), MADARA Cosmetics ražotne, Starptautiskā lidosta “Rīga” un maizes ceptuve “Lāči”)	<u>Kopā 5:</u> (Lielogu dzērveņu un melleņu audzētava Z/S “Strēlnieki”, Marutas Raudes mākslas centrs, Mētras Lavanda Farm, Starptautiskā lidosta “Rīga” un maizes ceptuve “Lāči”)
<i>Meistari</i>	
Amatnieki, mākslinieki un mājražotāji. Meistaru skaits ir pastāvīgi mainīgs, tāpēc nav iespējams sniegt precīzus datus. Šīs jomas pārstāvji dalās gan tajos, kuriem šis ir pastāvīgs ienākumu avots, gan tajos, kuri ar to nodarbojas hobija līmenī. 2022. gadā Mārupes novada pašvaldības datu bāzē apzināti ir aptuveni 55 meistari.	
KOPĀ: 162	KOPĀ: 169

Maršruti:

- Ir izveidoti 20 velomaršruti, kuri ved gan pa Mārupes novadu, gan arī nedaudz ārpus tā robežām. Viens no velomaršrutiem ir marķēts – Nr. 114 – “Mārupes novada dabas vērtību velomaršruts”;
- Audio gids “Babītes ciema vēsture”, kura autors ir Piņķu baznīcas pērminderis un vēsturnieks Jānis Amols un žurnāliste Anitra Tooma;
- Dažādu tematiku un grūtības pakāpju 12 brīvdienu maršruti;
- 4 pastaigu maršruti;
- 5 EXIT RĪGA tematiskie ceļojumu maršruti, kuros iekļauts Mārupes novads.

Apkopojot tūrisma piedāvājumu Mārupes novadā 2021. un 2022. gadā, ir novērojams tūrisma piedāvājuma skaita pieaugums, kas vērtējams pozitīvi – vistiešāk to ietekmēja jaunu ēdināšanas vietu izveide. Tāpat arī ir pieaudzis maršrutu skaits novadā – kā 2022. gada jaunums bija vasaras sezonā ik nedēļu piedāvātie brīvdienu maršruti, kas sniedza idejas izbraucieniem pa novadu gan individuāli, gan kopā ar visu ģimeni.

NOZĪMĪGĀKIE PAVEIKTIE DARBI UN NOTIKUMI 2022. GADĀ

Infrastruktūra un tūrisma piedāvājums

Mārupes novada Tūrisma informācijas un amatu māja

2022. gada 18. februārī tika atklāta Mārupes novada Tūrisma informācijas un amatu māja Bebru ielā 10, Mārupē. Tā ir vieta, kur pieejama plaša informācija par tūrisma piedāvājumu un brīvā laika maršrutiem Mārupes novadā un tuvākajā Pierīgā, kā arī šeit ir iespējams iepazīties ar vairāku Mārupes novada mājražotāju, amatnieku un mākslinieku darinājumiem, smēloties idejas lieliskām un oriģinālām dāvanām. Tāpat arī šeit novada meistariem tiek sniegta iespēja organizēt meistarklases un pasākumus. Gada nogalē namiņā tika organizēta "Porcelāna diena" un Marutas Raudes mākslas centra porcelāna darbu Ziemassvētku izstāde.

Lai tūrisma informāciju novada iedzīvotājiem un viesiem padarītu vēl pieejamāku, vasarā darbu uzsāka tūrisma konsultante (uz nepilnu slodzi), tādējādi pagarinot namiņa darba laiku piektdienās līdz plkst. 18.00 un nodrošinot namiņa darbību sestdienās no plkst. 10.00 līdz 17.00.

Mārupes novada Tūrisma informācijas un amatu māja un tai piegulošā teritorija tapusi ar Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai līdzfinansējumu projektu "Tirdzniecības vietas izveidošana Bebru ielā 10, Mārupē" (Nr. 19-04-AL04-A019.2102-000002)" un "Tirdzniecības vietai Mārupē, Bebru iela 10 tuvējās teritorijas labiekārtošana" (Nr. 19-04-AL04-A019.2205-000003) ietvaros.

Demontēts vides objekts – Skultes lidmašīna IL-28

2022. gada 27. jūlijā Skultes ciemā tika demontēts vides objekts - lidmašīna IL-28. Lidmašīna uz postamenta Skultes ciemā bija atradusies 44 gadus. Mārupes novada pašvaldības domes sēdē 29. jūnijā tika pieņemts lēmums par vides objekta - militārās lidmašīnas IL-28 (Skultes ielā 19, Skultes ciemā) pārvietošanu uz netālu esošo Aviācijas tehnikas muzeju. Jautājums par Skultes lidmašīnas IL-28 atrašanās

vietu un pārvietošanu bija aktuāls jau vairākus gadus.

Lidmašīna uzstādīta uz postamenta Skultes ciemā 1978. gadā, lai izceltu Padomju armijas lidotāju nopelnus Otrajā pasaules karā. Vēsturiski Skultes ciemā, izmantojot šo lidmašīnas modeli, tikuši gatavoti 1.klases lidotāji.

Nemot vērā pēdējā gada politiskos notikumus, kā arī valstī šā gada 23. jūnijā pieņemto likumu "Par padomju un nacistisko režīmu slavinošu objektu eksponēšanas aizliegumu un to demontāžu Latvijas Republikas teritorijā", pašvaldībā tikuši izvērtēti vairāki Skultes lidmašīnas IL-28 demontēšanas un pārvietošanas varianti, no kuriem domētīcis atbalstīts variants par tās kā militārās aviācijas tehnikas objekta saglabāšanu un izvietošanu turpat Mārupes novada Skultes ciemā esošajā Aviācijas tehnikas muzejā. Šo variantu ieteikuši arī vēstures, militārā mantojuma un aviācijas eksperti, ar kuriem pašvaldība pēdējo mēnešu laikā konsultējusies. Muzeja teritorijā iedzīvotāji un novada viesi lidmašīnu arī turpmāk varēs apskatīt kā unikālu aviācijas vēstures eksponātu.

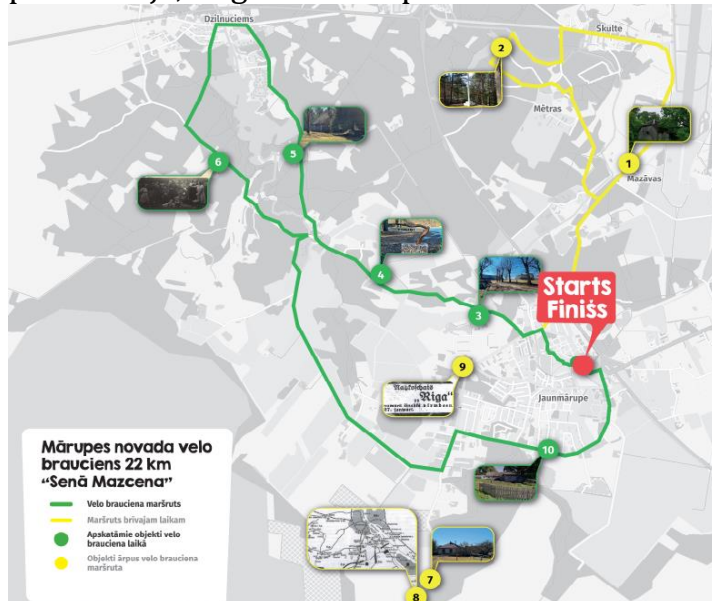
Likuma ietvaros, 2022. gada 6. septembrī pilnībā tika iznīcināta arī Otrā Pasaules kara kauju piemiņas zīme uz Jelgavas ceļa 16, Tīrainē, un tai apkārt esošie piemiņas vietas elementi – akmens rāmis un pakāpieni.

Velomaršruts – Senā Mazcena

Velomaršruts sākas pie Švarcenieku muižas, kur tas ved izzinošā maršrutā pa Jaunmārupes apkārtni, ļaujot iepazīt senās apkārtnes mājas, to cilvēku dzīves stāstus un vēsturiskos notikumus. Maršruts ievie arī Dzilnuciema teritorijā.

Velomaršruta grūtības pakāpe ir vidēja, tā garums ir aptuveni 22 km un tas ved gan pa asfalta, gan arī pa zemes ceļiem. Maršruts ir sadalīts divās daļās - zaļās krāsas posms ir galvenā velomaršruta daļa, savukārt dzeltenās krāsas posms ir maršruts brīvajam laikam.

Maršruta idejas autore, Mārupes novada vēstures entuziaste Gunta Lielkāja, maršruta sagatavošanai dalījies ar gadu gaitā apkopoto informāciju par Jaunmārupes apkārtnes seno novada māju cilvēku dzīves gaitām.

Aicinām iepazīt novada vēsturi un velomaršrutu, to saņemot drukātā veidā, Tūrisma informācijas un amatu mājā Bebru ielā 10, Mārupē, vai apskatot digitālā formā šeit - <https://www.marupe.lv/lv/turisms/gidi-un-marsruti/velomarsruti>.

Brīvdienu maršruti

Sākoties aktīvai tūrisma sezonai novadā, no maija līdz pat septembrim ik nedēļu tika piedāvāti unikāli un tematiski brīvdienu maršruti, iedzīvotājus un viesus aicinot iepazīt tūrisma un aktīvo atpūtas iespēju piedāvājumu novadā. Brīvdienu maršrutus iespējams saņemt drukātā veidā Tūrisma informācijas un amatu mājā Bebru ielā 10, Mārupē, kā arī digitālā formā šeit - <https://www.marupe.lv/lv/turisms/gidi-un-marsruti/brivdienu-marsruti>.

Jauni tūrisma objekti

Šogad tika izveidoti un atklāti vairāki tūrisma uzņēmumi, paplašinot aktīvās atpūtas un viesmīlības pakalpojumu klāstu Mārupes novadā. Piemēram, 2022.gada 11. aprīlī durvis vēra jaunā "Hampton by Hilton Riga Airport" viesnīca ar 189 istabiņām, atpūtas telpu, diennakts bāru, fitnesa centru un biznesa centru. Tāpat arī 2022.gada 12.maijā durvis vēra jauns restorānu zīmola "Hercogs" koncepts "Hercogs Garden Taste Lab". Koncepts tika radīts kā satikšanās vieta, kur iekštelpā zaļa dārza ieskaudā atmosfērā uzplaukst labas garšas un notikumi. Kā piemēru var minēt arī Sprīžu ģimenes bioloģiskās saimniecības IK "Dabas gardumi" Dabas gardumu namiņa atvēršanos, kurā ir iespējams degustēt un iegādāties gardumus un pat nokomplektēt savu gardumu kastīti dāvanai. Papildus jau minētajiem notikumiem, šī gada laikā ir atvērušās jaunas ēdināšanas un aktīvās atpūtas iespējas.

Pasākumi novada iedzīvotājiem un viesiem

Aktīvās tūrisma sezonas atklāšana

2022. gada 4. maijā krāšņi tika atklāta Aktīvā tūrisma sezona Mārupes novadā. Šajā dienā notika tradicionālais tautas velobrauciens "Mūsu Latvijai", kurā piedalījās gandrīz 150 velobraucēji. Pasākums tiek organizēts kopš 2015. gada, bet iepriekšējos divos gados pandēmijas radīto ierobežojumu dēļ diemžēl nenotika. Tādēļ daudziem novada iedzīvotājiem un viesiem, kas pasākumā piedalījušies ikgadēji, šī bija priecīga atkalredzēšanās. Velobrauciens veda pa Mārupes un Babītes pagastu teritorijām – Jaunmārupi un Dzilnuciemu. Tā laikā tika apmeklēti arī divi novada tūrisma objekti – atpūtas

komplekss “Bejas” un Sprīžu ģimenes bioloģiskā saimniecība IK “Dabas gardumi”. Pasākuma ietvaros tika izstrādāts jauns velomaršruts “Senā Mazcena”, kas ir kā turpinājums 2019. gadā izveidotajam maršrutam Mārupes apkārtnē “Senās novada mājas un varoņi”.

Vasaras pārgājienu cikls

Šovasar sadarbībā ar vēsturnieku Māri Ribicki tika īstenoti 3 interaktīvi pārgājieni – “Caur dabu uz vēsturi”, “Brienot meža taku” un “Ripojot pa meža taku”.

Pārgājienos tika apvienota novada dabas vērtību iepazīšana ar vēstures liecību par I Pasaules kara laika notikumiem novada teritorijā izzināšanu. Visos trijos pārgājienos dalībniekiem bija iespēja interaktīvi darboties, izmēģinot spēkus precizitātē un veiklībā, kā arī iegūstot noderīgus padomus, dodoties mežā.

Aktīvās tūrisma sezonas noslēgums

2022. gada 24. septembrī vērienīgi tika noslēgta Aktīvā tūrisma sezona Mārupes novadā ar vēl iepriekš nebijušu pasākumu – “Suņu burziņu”.

Diena iesākās ar orientēšanās spēli “Pupuķi meklējot”, kur ap 30 komandu devās izzinošā pastaigā pa Jaunmārupi, meklējot apslēptos pupuķus un atrisinot mīklu.

Dienas vidū norisinājās pirmais “Suņu burziņš” Mārupes novadā. Apmeklētāji kopā ar saviem četrkājainajiem mīļiem piedalījās dažādās aktivitātēs, sacensībās, izglītojošās lekcijās, spēlēs, kā arī satika domubiedrus. Pasākumā piedalījās ap 400 suņu un to saimnieku.

Valsts svētkiem veltīts pārgājiens “Bermontiāde Mārupes novadā”

2022. gada 13. novembrī norisinājās pēdējais šī gada pārgājiens – “Bermontiāde Mārupes novadā”. Tajā vēsturnieks Māris Ribickis dalībniekus iepazīstināja ar latviešu strēlnieku kauju gaitām Ziemassvētku kauju laikā, kā arī ar fortifikācijām un ierakumiem, kas tika izmantoti arī 1919.gada rudenī. Tāpat arī dalībnieki tika iepazīstināti ar Neatkarības kara laika notikumiem un Latvijas armijas izveides procesiem. Pārgājiena laikā norisinājās dažādas interaktīvas aktivitātes, dalībniekiem ļaujot izmēģināt seno sakaru līniju un prasmes I Pasaules kara laika telšu celšanā, kā arī precizitātē un veiklībā, mēģinot trāpīt mērķī.

Mājražotāju, amatnieku un mākslinieku tirdziņi

Šogad dažādu pasākumu ietvaros, kā piemēram, Aktīvās tūrisma sezonas atklāšanā un noslēgumā, novada svētkos, Ielīgošanas pasākumos un Ziemassvētkos, norisinājās mājražotāju, amatnieku un mākslinieku tirdziņi, kuros piedalījās meistari gan no Mārupes novada, gan arī no citiem Latvijas tuvākiem un tālākiem novadiem. Par šī gada raženāko tirdziņu var uzskatīt Ielīgošanas tirdziņu Mārupē, kurā piedalījās ap 70 meistarū.

Sabiedrības iesaiste

Tūrisma un kultūrvides konsultatīvā padome

Šogad ir notikušas 4 Tūrisma un kultūrvides konsultatīvās padomes sēdes, ieskaitot iepazīšanās sēdi, kas notika 2021. gada nogalē, un ir noorganizēti 2 pieredzes apmaiņas braucieni uz Kuldīgu un Ogri.

Konsultatīvajā padomē darbojas gan vietējās biedrības, gan tūrisma uzņēmēji, gan vietējie iedzīvotāji, gan arī pašvaldības pārstāvji. Notikušajās sēdēs kopīgi tika apspriestas tādas tēmas kā jaunās Mārupes novada Attīstības programmas 2022.-2028. gadam izstrādes procesi, Mārupes novada muzeja koncepta izstrāde, tūrisma un kultūras pasākumu aktualitātes, un citas diskusijas. Padomes sēdes notika gan attālināti, izmantojot *Zoom* platformu, gan arī tiekoties klātienē, tādējādi iepazīstot novada teritoriju un piedāvājumu vēl labāk.

Mārupes novada tūrisma uzņēmēju un iedzīvotāju iesaiste

Papildus iespējai darboties Tūrisma un kultūrvides konsultatīvajā padomē, novada tūrisma uzņēmēji un iedzīvotāji tiek iesaistīti dažādu pasākumu rīkošanā, kā piemēram, šī gada Aktīvās tūrisma sezonas atklāšanas ietvaros, tika apciemots atpūtas komplekss "Bejas" un Sprižu ģimenes bioloģiskā saimniecība IK "Dabas gardumi". Tāpat arī, rīkojot mājražotāju, amatnieku un mākslinieku tirdziņus, vietējie meistari vienmēr tiek uzrunāti un aicināti piedalīties.

Lai veiksmīgāk plānotu tūrisma attīstību Mārupes novadā, gada sākumā – februārī, tika veikta iedzīvotāju aptauja ar mērķi uzzināt iedzīvotāju viedokli par tūrisma piedāvājumu novadā, kā arī tā attīstības iespējām nākotnē. Aptaujā piedalījās 111 respondenti. Ar veiktās aptaujas rezultātiem iespējams iepazīties šeit - <https://www.marupe.lv/lv/turisms/turisma-dokumenti-un-statistika>.

Sadarbība ar kaimiņu pašvaldībām, asociācijām un citām organizācijām

Biedrība "Pierīgas tūrisma asociācija"

Šogad kopā ar biedrību "Pierīgas tūrisma asociācija" tikuši īstenoti vairāki kopīgi projekti. No 1. jūnija līdz 2. oktobrim norisinājās velopiedzīvojums "EXIT RĪGA ripo", kura kopējais garums bija 270 km. Latvijas iedzīvotāji, it sevišķi rīdzinieki un Pierīgas iedzīvotāji, gada siltajos mēnešos bija aicināti doties ceļā, izbraucot 4 maršruta posmus. Pavisam kopā "EXIT RĪGA ripo" maršruti tika lejupielādēti 1023 reizes, par populārāko kļūstot Babītes-Olaines maršrutam. Visa maršruta garumā bija iespēja apskatīt 92 unikālus apskates objektus Mārupes, Olaines, Ķekavas, Ogres, Salaspils, Ropažu un Ādažu novados.

Kopīgi ar biedrību 19. maijā maizes ceptuvē “Lāči” tika organizēta pirmā Pierīgas tūrisma informācijas diena gidem un grupu vadītājiem. Tiek plānots, ka šī kļūs par jaunu tradīciju, maijā vienkopus pulcinot gidus un grupu vadītājus. Šajā dienā tūrisma reģiona EXIT RĪGA novadu speciālisti un tūrisma nozares uzņēmumi iepazīstināja ar jaunumiem Pierīgā un vietām, kuras šajā gadā iesaka ietvert savos ekskursiju maršrutos.

11. jūnijā Mārupes novada pašvaldība kopā ar “Pierīgas tūrisma asociāciju” piedalījās “Vasaras ievadfestivālā” Rāmavā, kā ietvaros apmeklētāji tika informēti par tūrisma un aktīvās atpūtas iespējām Mārupes novadā un Pierīgā.

Šobrīd, 2022. gada nogalē, top jauna Pierīgas novadu apceļošanas akcija “EXIT RĪGA Dabas apļi”, kura norisināsies no 2022. gada 16. decembra līdz 2023. gada 30. aprīlim. Akcijas mērķis ir pastaigas laikā aizraujošā veidā apskatīt un iepazīt dabas, aktīvās atpūtas, kultūrvēstures un citus tūrisma objektus Pierīgā. Katrā no Pierīgas novadiem tiek veidoti 2 unikāli un jauni maršruti.

Biedrība “Pierīgas Partnerība”

Sadarbībā ar biedrību “Pierīgas Partnerība” un biedrību “Jaunolaines attīstībai” šogad Mārupes novadā pirmo gadu tika organizētas “Mājas kafejnīcas dienas 2022”. 20. augustā Mārupes novadā durvis apmeklētājiem vēra septiņas kafejnīcas. Kafejnīcās līdztekus gardēžu cienīgam gastronomiskajam baudījumam varēja doties ekskursijās, piedalīties meistarklasēs, klausīties dzīvo mūziku, izzināt novada vēsturi, iepazīt vietējo iedzīvotāju tradīcijas, kā arī satīties un vienkārši lieliski pavadīt kopā laiku. “Mājas kafejnīcu dienas 2022” tika organizētas kopā ar Olaines novadu.

Rīgas Plānošanas reģions

Šogad sadarbībā ar Rīgas Plānošanas reģionu tika izveidots jauns tūrisma informācijas stends Skultē par Skultes ciema vēsturi. Stends tika izveidots Igaunijas – Latvijas pārrobežu sadarbības programmas projekta „Militārais mantojums” ietvaros. Projekta mērķis ir izveidot Latvijas un Igaunijas vienotu militārā mantojuma tūrisma produktu ar kopīgu identitāti, tādejādi piesaistot vairāk vietējos un ārzemju tūristus militārā mantojuma objektiem. Pārrobežu darbība projekta ietvaros uzlabo tūrisma objektu tīkla profesionālo līmeni abās valstīs. Izveidojoties vienotam produktam ar kopīgu identitāti, tiks piesaistīti vairāk vietējie un ārzemju tūristi. Projekta ietvaros pilnveidotas un apmeklētājiem

atvērtas militārā mantojuma vietas Latvijā un Igaunijā, kas liecina par abu valstu neatkarības iegūšanu un atjaunošanu laikā no Pirmā pasaules kara sākuma 1914. gadā līdz 1991. gadam. Līdzīgi stendi tika uzstādīti arī citās Latvijas pilsētās un novados, kuru objekti un vietas iekļautas projektā izstrādātajā maršrutā. Kopumā projekta ietvaros tika uzstādīti 7 stendi.

No 8. līdz 10. septembrim Mārupes novada pašvaldība kopā ar Rīgas Plānošanas reģionu piedalījās pārtikas izstādē “Rīga Food 2022”.

Vērienīgajā izstādē Ķīpsalā ikvienam bija iespēja satikt novada mājrāžotājus, degustēt, iegādāties un iepazīt produkciju. Mārupes novadu pārstāvēja SIA “Mārlapiņi”, uzņēmums “Dabas saldumu maģija”, zīmols “Simmaize”, SIA “Friči”, Pārsla Indāre, uzņēmums “Dabas gardumi” un Maija un Andrejs Kondratjuki.

Mārketinggs

Lai informētu par novada tūrisma piedāvājumu, aktivitātēm un pasākumiem, tiek izmantoti daudzpusīgi informācijas kanāli – Mārupes novada pašvaldības mājaslapa un aplikācija, sociālie tīkli, vides reklāmas, drukātie materiāli, pašvaldības informatīvais izdevums “Mārupes Vēstis”, kā arī sadarbības organizāciju informācijas kanāli.

Šogad, lai koncentrētāk informētu par tūrisma aktualitātēm un tūrisma objektu piedāvājumiem novadā, tika izveidota jauna *Facebook* lapa “Mārupes novads – Tūrisms”, kurā tiek vēstīts ne tikai par tūrisma jaunumiem pašvaldībā, bet gan arī visā novadā, tādējādi sniedzot Mārupes novada tūrisma objektiem papildus informācijas kanālu, kurā vēstīt par saviem jaunumiem. Līdzīgas *Facebook* lapas izveidotas arī kultūras un sporta jomai.

Šogad tika izveidots jauns Mārupes novada mājrāžotāju, amatnieku un mākslinieku buklets, kas piedāvā iespēju iedzīvotājiem, uzņēmējiem un viesiem vienuviet atrast informāciju par Mārupes novadā pieejamo amatnieku, mājrāžotāju un mākslinieku piedāvājumu. Jaunajā bukletā apkopoti ap 50 talantīgu novada meistarū un mākslinieku – bukletā var uzzināt par katra meistara darbību, darinājumiem un produkcijas iegādes vietām. Tāpat arī gada nogalē tapa jauna Mārupes novada tūrisma lokāmā karte, kurā tika apkopotas tūrisma un aktīvās atpūtas iespējas novadā. Bukletā informācija ir apkopota angļu valodā. Bukletus iespējams saņemt Mārupes novada Tūrisma informācijas un amatu mājā vai arī aplūkot mājaslapā - <https://www.marupe.lv/lv/turisms/bukleti>.

TŪRISMA UN AKTĪVĀS ATPŪTAS PLĀNS 2023. GADAM

RV11 TŪRISMS			
U11.1. Tūrisma plānošanas un koordinācijas nodrošināšana novadā			
N.p.k.	Rīcības un pasākumi	Plānotā aktivitāte*	Īstenošana*
R11.1	Vienotas novada tūrisma informācijas sistēmas uzturēšana	Nodrošināta visaptverošas novada tūrisma piedāvājuma datu bāzes uzturēšana un atjaunošana. Informācija par tūrisma piedāvājumu regulāri tiek atjaunota Mārupes novada pašvaldības mājaslapas un mobilās aplikācijas "Tūrisms" sadaļā.	Visa gada garumā
R11.2	Tūrisma nozares pārvaldības modeļa pilnveidošana	Mārupes novada Tūrisma informācijas un amatu mājas darbības nodrošināšana un attīstība (rast risinājumu suvenīru un vietējo meistarų produkcijas tirdzniecībai)	Visa gada garumā
R11.3	Tūrisma uzņēmēju un iedzīvotāju iesaiste nozares plānošanā un attīstībā	Tūrisma un kultūrvides konsultatīvās padomes sēdes	Pēc nepieciešamības
		Izglītojošs seminārs Mārupes novada tūrisma nozares uzņēmējiem	Oktobris
U11.2. Tūrisma objektu un infrastruktūras attīstība, saglabājot kultūrvēstures mantojumu			
R11.4	Dabas teritoriju saglabāšana un labiekārtošana rekreācijas mērķiem, t.sk. sadarbībā ar kaimiņu pašvaldībām	Informatīvs atbalsts Medema purva informācijas stendu izveidei	Jūnijs
R11.5	Kultūrvēstures mantojuma saglabāšana un izmantošana tūrisma produktu attīstībā	Velomaršruta "Senās novada mājas un varoņi" informācijas atjaunošana un druka	Marts

		Informatīvs stends Mārupes kapos pie stēlas par Mārupes novada Lāčplēša ordeņa kavalieriem	Oktobris
		Informatīva plāksnīte pie R. Mūrnieka kapa vietas	Jūlijs
R11.6	Velotūrisma un kājāmgājēju infrastruktūras labiekārtošana, tai skaitā sadarbībā ar kaimiņu novadiem	Velomaršrutu marķēšana - nolauzto marķējuma marķējuma zīmju/ stabu atjaunošana.	Jūnijs
R11.7	Maza mēroga infrastruktūras uzturēšana un pilnveidošana tūrisma mērķiem	Esošo tūrisma norāžu audits visos pagastos - jaunu norāžu vietu noteikšana un zīmju uzstādīšana, neaktuālo norāžu demontāža	Pavasaris
		Informatīva "i" burta un digitālā āra ekrāna uzstādīšana Mārupes novada Tūrisma informācijas un amatu mājai	Maijs
		Demontēt vecā novada tūrisma karti Tīrainē. Atjaunot vecās novada kartes uz stendiem Jaunmārupē pie ūdenstorņa un pie Kultūras nama ēkas, Daugavas ielā 29	Rudens
		Jaunas tūrisma kartes uzstādīšana Piņķos apvienojumā ar afišas stendu	Rudens
		Tūrisma materiālu izvietošana novadā esošajās DUS	Visa gada garumā
U11.3. Dažādotas novada tūrisma aktivitātes			
R11.8	Jaunu tūrisma aktivitāšu un pasākumu organizēšana	Izglītojošs pasākums iedzīvotājiem par Medema purvu sadarbībā ar Rīgas Mežiem	15. aprīlis
		Jauna pastaigu maršruta izstrāde ar orientēšanās elementiem	Jūlijs
		Jauns novada tūrisma video	Vasara
R11.9	Tūrisma aktivitāšu organizēšana, tai	Aktīvās tūrisma sezonas atklāšana	4.maijs

	skaitā sadarbībā ar kaimiņu pašvaldībām	Tematiski pārgājieni un velo braucieni novada iedzīvotājiem un viesiem	Jūnijs, jūlijs un augusts
		Aktīvās tūrisma sezonas noslēgums	23. septembris
		Latvijas Brīvības cīņām veltīts izglītojošs pasākums ģimenēm	12. novembris
		Mārupes novada mājražotāju, amatnieku un mākslinieku tirdziņi	4. maijs, 21. jūnijs, 23. septembris un 17. decembris
		Pārgājienu cikls Pierīgā "Dabas apli" sadarbībā ar Pierīgas tūrisma asociāciju	16.12.2022.-30.04.2023.
R11.10	Dalība reģionālos, Latvijas mēroga un starptautiskos tūrisma projektos	Dalība Pierīgas tūrisma asociācijā un tās ikgadējā Pierīgas novadu kopējā tūrisma mārketinga plāna izpilde	Visa gada garumā
		Dalība "Mājas kafejnīcu dienas 2023"	19. augusts
		Dalība pārtikas industrijas izstādē "Riga Food 2023"	06.09.2023.-08.09.2023.
		Dalība starptautiskajā tūrisma izstādē "Balttour 2023"	03.02.2023.-05.02.2023.
		Dalība pasākumā "Satiec savu meistarību 2023"	31.03.2023.-02.04.2023
		Dalība "Vasaras ievadfestivāls Rāmavā 23"	3. jūnijs

*Plānā iespējamās izmaiņas un papildinājumi

Sagatavoja: Sabiedrības iesaistes un mārketinga nodaļa